

ТИЖДЕНЬ В НЬО ЙОРКУ

Подорожні замітки.

Нині містимо дорожні замітки нашого кореспондента в Злучених Штатах, який із стейту Масачусетс їздить до Нью Йорку, коли туди приїздить радянський аероплан "Крайна Рад". Замітки починаються з країн, коли кореспондент сів в автобус в манхатті до Нью Йорку. Ми віримо, що вони зацікавлять наших читачів.

Туманний ранок. Люди мстяться, поспішають. Автобоби шмигають, як ховзуні по молодім леді; великі автобуси підкочують і стають в чергу.

"Нью Йорк" — почув я з цього автобуса. Недочитавши новинки про приїзд радянського аероплану "Крайна Рад" до Нью Йорку, я встав і поліз до двохповерхового автобуса. Нічим мене не міг зацікавити цей автобус і я непомітно пірнув в мигілки "сіті". Поки пасажирів замітали місця, мій погляд зосереджувався на старій жінчині, що стояла на хіднику, звернена до мене очима і і шось махала рукою "напутствуєчи". Я повертаю голову в протилежний бік і тим перешикаю молоденький блондинці відповідати на міміку і жестування жінчини на хіднику. Зрозумівши неприємність свого "посередництва", я кидаю очима на газету.

Автобус рушає і перед моїм обличчям блондинка жахає хусточкою, заповнюючи мій ніс запахом пудри. Мати донці "відмахає" і вона скромненько опускається на місце.

З великим зацікавленням читаю про лет аероплану "Крайна Рад", що історичну подію і аж за містом підводжу очі. Повернув погляд вліво і бачу порожнє місце. Ага, думаю, скромність блондинки взяла верх і вона не здержала своєї присутності. Але в той мент за плечима чується тихенька балачка і я інстинктивно обертаюся. Надокучлива подорож компанувала блондинку з такою-ж росту дівчиною чорного кольору. За годину їзди вони так зближаються, немаче обидві провели вкупі все своє дитинство.

Згодом помічається нидіний поміж пасажирів і з тої причини дехто міняє місця. Вакантні місця дівчати займають двоє мушун, і задовольняються тим, що більше голами не стукують в стіль, коли колеса автобуса попадають в ями.

Після двох-годинної їзди шофер проголошує зупинку на десять хвилин коло великої готелю. Пасажирів виходять з автобуса і завзято випрошують спини. Більшість заходить до готелю і колективно мандрують нижніми коридорами, зазираючи в кожний куттик. Обмінюючись між собою поглядами здивовання, — пасажирів спішно вертають тою

дорогою, вдріте підносячи очі на верх дверей, шукаючи на них відповідного напису і, не найшовши такого, з неприємним відчуттям залишають "місце відпочинку", з бажанням як найкорше другої зупинки.

Дівчатка, зарившись змінованням місць, сідають за плечима двох мушун, що залили незагріте місце блондинки. Мушунни оглядаються, але їх погляди не знаходять спачуття, залишаються без відгуку.

Наш шофер робить незвичайний "манер" всім своїм корпусом і пасажирів бють поклонами у передні місця. Шофер злізає і починає читати нотації другому шоферові, який підліз під нашого двохповерховика своєю маленькою машиною, як котина під візко. Цей епізод дає розвагу пасажирам, зближаючи між ними дружбу нудної їзди. Шофер самозадоволено натискає на газ і перед очима знову миготіють телеграфічні стовпів. Дівчатка-підлітки чименько звертаються до своїх сусідів, мушун, за читанням. Ті охотно позбуваються обременки ранішніх газет і на задніх місцях запановує тиша, за винятком легкого шелестіння паперу. Автобус мчить і приймає блище до очей яблуні садки Коннектикута. Зрідка показуються смуги зеленого життя. Шофер повертає стерном вліво і наше двохповерхове "обітальце" спішно котиться до моря, немов кріп від спраги в живий день з фірою сновів до ставу. Робимо декілька зігзагів понад морем і перед нашими очима встають високі щогли невеличких суден, а за ними, на горбку, гурт димарів випускає з себе великі клуби чорного диму, заступаючи собою червонове сонце. Промислове місто. Перспектива близької зупинки відганяє сон і втому. За цей час дівчатка встигають порухити виперу мовчанку двох передніх місць. Підлітки на передній фіртуріють з мушуннами середнього віку і наповняють сміхом автобус; старші жінки шепочуть, скося поглядають на дівчат.

Вечеріє. З моря маяк кидає снопи світла, немаче пригадає, що час пустити електричну струну в цілі сітки дроту, що ним обшовано скрізь і всюди. Пасажирів стають поважними і дивляться вперед. Дівчатка хмуряться. Чорношкіра все неспускає очей з вікна і держить руку на дрібненькій багажі. З усіх "мешканців" автобуса лише шофер тримається певно, держучи мішко в своїх руках тепле стерно керма, що його передав йому попередній шофер, зробивши поверх двіста миль дороги. Дзвонить дзвінок і одною пасажиркою стає менше, тепер виключно біла раса їде. Двоє мушун залишаються до блондинки, але вона не реагує. Вона, здається, забула за свою чорну приятельку і разом з нею забуває тих, що довгі години доскотали молоді нерви своєю непотрібною балачкою. Вона закуталася ранішнюю скромністю.

Після цілоденної їзди Нью Йорком, я вилізу на першій автобуса і шукаю в тумані і мряці за своїм товаришем, якого рано телеграфом сповістив, що би мене зустрів. Переконавшись в його несприятливості, звертаюся до поліції за дерективами. Він мене справляє в собей. В собей ті дерективи показуються дуже мізерними, бо довгі ряди поїздів мчаться в різні сторони що-дві мінати. Тут вже нема часу питати за дерективами, бо тільки хто почне пояснювати, махаючи руками, показуючи вверх, вниз, то зараз підлетить шипуча гадука з диким писком, двері розпахнуться на два боки і проковтує мого інформатора, не давши йому пояснити.

Нарешті я й собі, по ньюйорському, двинув зі всього розмаху в розпахнуті двері з надією, що там розпитаю кондуктора. Але потяг тим разом стільки проковтнув в себе поживи, що не тільки не видно ніякого кондуктора, а навіть повернутися не можна. Одначе ті, до кого звертаюся, мене широким переконують, що їдуть туди, куди мені треба і радять вернутися на першій станції назад і взяти другий потяг. Натоп мене вимітає з вагону і я перебігаю на другий бік і їду назад. Тут я зрозумів, що в ньюйорських собєвах не ходять, а літають. Потяг стає і мене справляють... туди, куди я їхав перший раз. Виходжу з рівноваги, але мушу їхати туди, куди кажуть. От вже й я в місці. Мене ніхто не знає.

Чи то часами не від вас прийшла телеграма рано до Ш?

— Здається — відповів я.

Після того мене попросили вийти до хати, де я очувався на свого товариша, неохоту відповідати на якісь недотепні, на мою думку, запитання. Коло дванадцяти години через кухню проходить чоловік з фото-апаратом і в своїй кімнаті

ті протягає руку по пошту. Перечитав телеграму і... зустрів мене в дзеркалі. Це й буде то-варини Ш. Виноклінер по професії. Так ми його й далі будемо кликати — Виноклінер.

В мене одно бажання — спати. Але він починає:

— Як тобі відомо, у нас тепер генеральний віноклінерський страйк. Сьогодні ми мали демонструвати до "сити гол", щоб запротестувати перед мейором міста проти брутальності його поліції. За нами передбачається повна побіда, але роботодавці підлачують поліцію і генстерів, які приходять на наші мітинги і бешкетують, стараються тим спровокувати деяких страйкерів і розбити страйк. Сьогодні юнія наняла кільканадцять автобусів, відкорувала їх відповідними клічами й так ми їхали містом до сити голу. Там вже збиралося багато страйкерів, які мали приєднатися до загального походу. Я радив виїхати з автобусів, недоїздаючи будинку, але більшість вирішила підїхати під самий будинок, що й зробили. До нас зараз прискочили поліція і тише одному віноклінерові-негрови пошастало видертись на волю, а всім нам поліція загрозилася репресіями, коли хтось посміє показати на двір голову. Нам лише дозволено послати делегацію до мейора. Делегация не застала мейора в будинку, лише його секретаря. Секретар, вислухавши нас, по-чав нас запевняти, що "все буде задоволено, бо мр. Вокер самий був робітником і він розуміє робітничі справи". Я оце, виходячи з будинку, пристосовувався на сходах до фотографування нашої "параді". До мене підходить поліція і питає, яку газету я репрезентую. Я відповів, що є лише фото-любитель і знімаю виключно для себе. Поліція нараз почервонів, заскреготав зубами і звелів мені моментально забратися. По його обличчю було видно, що він мав охоту розбити мій апарат, але сьогодні поліція "добрі". На другий тиждень будуть місійські вибори і мр. Вокер наказав їм бути трішки лідовитими, а знову і самі поліціяїїнісли "клуби" за підвищеною платні в 500 долларів.

— Ну й що, фотографувати як "небудь параду"? — запитує я Виноклінера.

— Та ж чуєш, що ні! Поліція ходив за мною, поки я не увів в автобус. Коли б не шалені дні виборів, то поліція не тільки не допустила б до того "робітничого мейора", але й автобуси поперевертати б з страйкерами. Вони, читаючи написи на автобусах: "Геть з таманійними страйкбрехера-

ми", "Ми домагаємось п'яти-денного тижня", "Голосуйте за комуністів", — мало не показилися.

Він довго мені оповідав про безпеку й тяжкі умовини праці в віноклінерській галузі. Голос його для мене ставав все тихшим: постіль посувалася в один бік, підлога в другий, стіль знов в інший... Це після 10-годинної їзди автобусом я міцно заснув.

(Далі буде.)

К. Андрійкович.

УВАГА! ЛЕТБРИДЖ І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Старанням відділу Жіночої Секції ТУРФДім відбудеться в Укр. Роб. Домі в Летбридж, Алта., в СУБОТУ, 7. ГРУДНЯ

ВЕЛИЧАВИЙ БАЗАР

На цей базар придбано сотні гарних і корисних річей, які можна буде виграти або дешево купити. Запрошуємо загал українського робітництва прийти громадно кожного дня на цей базар.

БАЗАРОВИЙ КОМІТЕТ.

ВЕЛИКА І СИЛЬНА ЗМІСТОМ ДРАМА

ЧУЖИНЕЦЬКИЙ ЛЕГІОН

[The Foreign Legion]

— ВИСВІТЛЮВАТИМЕТЬСЯ —

В п'ятницю, 6. грудня, від години 8.30 вечером
в суботу, 7. грудня, від години 7-ої вечером
В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ У ВІННІПЕГУ

"ЧУЖИНЕЦЬКИЙ ЛЕГІОН" ЦЕ ВЕЛИКА ДРАМА З ВІПСЬКОГО ЖИТТЯ, В ЯКІЙ ЗМАЛЮВАНИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ ЧУЖИНЕЦЬКИЙ ЛЕГІОН, ШО НИМ ПОСЛУГОВУЄТЬСЯ ФРАНЦУЗЬКИЙ ІМПЕРІАЛІЗМ ДЛЯ ПІДБИТТЯ І ПОНЕВОЛЮВАННЯ ТУБІЛЬЦІВ У ПІВНІЧНІЙ АФРИСІ. В ЦІЙ ФІЛЬМІ ПОБАЧИТЕ БУНТ ЖОВНІРІВ НА РОСПЕЧЕНИХ ПІСКАХ ПУСТІНИ ТА ЯК ЙОГО ПОДАВЛЮЄ ФРАНЦУЗЬКА ВІПСЬКОВА КОМАНДА. ВИ ПОБАЧИТЕ, ЯК БАТЬКО, ВІПСЬКОВИЙ ОФІЦІР, НЕ ЗНАЮЧИ СВОГО СІНА, ЗАСУДЖУЄ ЙОГО НА СМЕРТЬ НА ВОЄННИЙ СУДІ. ВИ ОБОВ'ЯЗКОВО ПОВИННІ ПОБАЧИТИ ЦЮ ПРЕГАРНУ ФІЛЬМУ!

ПРИХОДІТЬ САМІ І КЛИЧТЕ СВОІХ ЗНАЙОМИХ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВСЮДНЮЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ І ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиникий український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиникий дійсно фармерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси праючого фармерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" — одиникий журнал в українській мові для працюючої жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" — одиникий журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата: лише 50 центів на рік.

Передплату на повні часописи й журнали посилайте або на ім'я кожного часопису окрема, або на ім'я й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.

Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

М. КОЦЮБІНСЬКИЙ

ТІНІ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ

(Продовження)

Але Палагна знала, що негодна зняти на нього руку. Навіть при одній думці про це почувала млюсть у всім тілі, в руках і в ногах, якесь солодку знемогу. Чула немов павутиння на всьому тілі, од гарничого погляду чорних очей, од блиску зубів в пожадливо одкритому роті. І що б вона не робила в той день, мольфарів погляд її в'язав.

Вже зо два тижні минуло від того часу, а Палагна Іванові не казала про стрічу з Юром. Вона лиш придивлялась до чоловіка. Шось було важке у ньому, якась жура його гризала та ослабляла тіло, шось старе, водянисте світилось в його стомлених очах. Помітно худ, ставав байдужий. Ні, Юра краций. Коли б захотіла мати любаса, узяла б Юру. Але Палагна була фудульна, її силком не візьмеш. До того була сердита на мольфарів.

Раз вона стрілася біля ріки. Палагні на мить здалося, що вона гола, що тонке павутиння опутало все тіло її. Вона наче крізь сон почувала:

— Як спали, Палагночко-душко?

На язичі в неї вертілась відповідь: — "Гаразд, як ви?" — але вона здержалась, заклонила губу, гордо підняла голову і минула його, немов не бачила навіть.

Як дужі? — почувала ззаду вдріте.

Але не обернулась.

"Ну тепер научайся біди!" — подумала з страхом.

І справді, ледве вернулася додому. Іван

стрів її звісткою, що здохла ягничка. Але на диво їй ані трошки не жалко було ягнички. Навіть зістї брала, що Іван так побивається дуже за нею.

Юра більше не переходив Палагні дороги. Однак її думка все частіше зверталась до нього. Цікаво їй охоче прислухалась Палагна оповіданням про його силу і дивувалась, скільки він може, той палкий Юра, що не видав кращої од Палагні! Він був могутній, потужний, все знав, від його слова гинула сразу худоба, сохла й чорніла, як дим, людина; він міг наслати смерть і життя, розігнати хмару і спертити град, вогнем чорного ока спопелить ворогів і запалити в жіночому серці кохання. Він був земним богом, той Юра, що хотів Палагні, що простягав по неї руки, в яких тримає світові сили.

Пі сирце часами в'їло для корів і чоловіка, вони там бігли, як розсівають мрію, що на хвилинку, сіда на смереки. З нудного вона йшла на царинку, під бук, і там почувала на своїх грудях тепле дихання Юри, залізни пальці його руки. Він мав би з неї любаску, коли б тоді з'явився.

Але він не з'являвся...

Була гаряча днина. Ігрьє закурився, земля парувала, од Чорногори бігли безперестанку хмари та вилінались дощі, на які з бску сві-

тило сонце. Так було жарно, що Палагна ні за що не полізла б на гору, коли б не приснився їй сон, який вивував для худоби недобре. Вона хотіла одидати корови у лісі. Круг неї горі курились од мріч, чорні скінали гірські потоки і запарували. Черемош низу шумів. Йому твердо було лежати на скелях, і він перескакував з каменя на камінь. Але ледве встигла Палагна злізти на верх, коли од Чорногори махнув крилом вітер і захитав дерева. "Коли б не було бурі!" — погадала вона і обернулася лицем до вітру. Ну, так і є... Там клекотіла важка симьобідаста хмара. Здавалось, сама Чорногора знялася в небо, готова спуститись на землю та все роздушити. Вітер біг перед нею та розпихав смереки, а гори й долини зчорніли одразу, як після пожежі. Нічого було і думати їй далі. Палагна заховалась під наметом смереки. Смерека скрипіла. Здалеку м'яко котився грім; тіні прудко бігли по горах, змиваючи фарби, а високі гаджуги згинались удвоє по далеких верхах. "Ше аби градом не вергло!" — лякалась Палагна, загортаючись у кептар.

А над головою уже шуміло. Там, в Чорногорі, чорнокнижники сікли десь лід по замерзлим озерах, а душі страчених нагло збирали той лід у міхи і мчалися з ними на хмарах, щоб розсівать по землі. "Пропадуть сіножаті, засипле їх ледом і буде плакати голодна худоба!" — думала гірко. Але не встигла скінчити думки, як вдарив грім. Захиталися гори, гаджуги впали верхами на землю, земля піднялась і все закрутилось у вихрі. Палагна ледве

встигла вхопитись за стовбур і мов крізь туман побачила раптом, як дряпався на гору якийсь чоловік. Борючись з вітром, розкидав ноги, немаче рак, хавпався руками за камінь і все дерся на верх. Ось він вже близько, зігнувся удвоє, біжить і — врешті став на вершкку. Палагна пізнала Юру.

— Це певно до мене... налякалась Палагна, але Юра, видимо, її не бачив.

Став проти хмари, одна нога наперед, і склав руки на грудях. Закинув назад бідне обличчя і вперся похмурим оком у хмару. Стояв так довгу хвилину, а хмара йшла на нього. І раптом сильним рухом він кинув кресаню на землю. Вітер зараз звияв її в долину і підхопив на голові в Юри довге волосся. Тоді Юра підняв до хмари ціпок, що тримав у руці, і крикнув у синій клекіт:

— Стій! Я тебе не пускаю!..

Хмара подумала трохи і пустила в відповідь вогняну стрілу.

— Ой! — закрила Палагна бчі рукою, як розсіпалась гора.

Але Юра так само міцно стояв, і кучері виділись на голові в нього, як у гнізді гадуки.

— Ага! ти так! — крикнув Юра до хмари. — То я мушу тебе заклинати. Я заклинаю вас, громи й громовсєнята, тучі і тучєнята, я розганяю тебе, фортуно, наливо, на ліси й води... Іди, рознесися, як вітер, по світі... Розсідайся й розсіпайся, ти тут сили не маєш...

Але хмара тільки моргнула зневажливо лі-вним крилом і почала завертати направо, понад царинку.